Eduskunnan lakivaliokunta

Lounais-Suomen poliisilaitoksen lausunto

Asiantuntija- ja lausuntopyyntö 22.11.2024, KAA2/2024 vp

1. Asia

Eduskunnan lakivaliokunta on pyytänyt 22.11.2024 Lounais-Suomen poliisilaitokselta kirjallista asiantuntijalausuntoa ja asiantuntijaa kuultavaksi julkiseen kuulemiseen koskien kansalaisaloitetta kannabiksen laillistamiselle, sääntelemiseksi ja verottamiseksi.

2. Lausunto

Lounais-Suomen poliisilaitoksen näkemyksen mukaan nykyistä sääntelymallia ei tule muuttaa.

Poliisilaitoksen huumausaineisiin liittyvien toimenpiteiden ja resurssien suuntaamisen ensisijaisena tavoitteena on huumausaineiden maahantuonnin, levittämisen ja käytön ennalta estäminen ja vähentäminen ja päihderiippuvaisten henkilöiden hoitoonohjauksen tehostaminen ja hoitoonpääsyn varmistaminen. Huumausaineen käyttörikosten osalta poliisin menettelyn pohjautuu Poliisihallituksen ohjeeseen POL-2023-114107, Menettely huumausaineen käyttörikosta koskevissa asioissa.

Kansalaisaloitteen toteutuminen tulisi poliisilaitoksen käsityksen mukaan lisäämään kannabiksen käyttäjiä ja käyttöä perustuen käytön yleiseen hyväksyttävyyteen, nykyisen lainsäädännön tuoman ennalta estävän vaikutuksen lakkaamiseen sekä tarjonnan lisääntymiseen. Tällöin väistämättä lisääntyisi myös alaikäisten henkilöiden huumausaineiden käyttö ja käytöstä johtuvat lieveilmiöt. Käytön lisääntyminen johtaa myös maahantuonnin kasvuun.

Huumausaineisiin liittyvää valvontaa kohdennetaan poliisilaitoksella ensisijaisesti huumausaineiden levittämiseen ja erityisesti nuorille tapahtuvaan myyntiin. Huumausaineiden käyttöön liittyvä rikollisuus tulee poliisin tietoon pääasiassa poliisin muiden tehtävien yhteydessä. Sama koskee kannabiksen kasvattamiseen liittyviä tapauksia, joissa edellä mainittujen lisäksi ilmituloon vaikuttavat myös poliisin vastaanottamat vihjeet. Poliisi ei suuntaa merkittäviä resursseja tavanomaisten kannabiskasvattamojen

selvittämiseen, joten aloitteen toteutumisella ei voida arvioida olevan olennaista resurssia vapauttavaa merkitystä. Päinvastoin on oletettavaa, että käytön yleistyminen johtaa päihteisiin liittyvien häiriöiden lisääntymiseen, koska mm. usean eri kaupungin turvallisuuskyselyissä ilmenee jo nyt, että kasvanut huume- ja päihdeongelma näkyy kaupungeissa häiriökäyttäytymisenä.

Järjestäytyneen rikollisuuden roolista laittomien aineiden kaupassa poliisilaitos katsoo, että kansalaisaloitteen toteutuessa kannabiksen kysynnän lisääntymisen myötä järjestäytyneen rikollisuuden ansaintamahdollisuudet paranevat huumausaineiden käytön lisääntyessä. Tälläkin hetkellä järjestäytyneellä rikollisuudella on keskeinen rooli muun muassa marihuanan maahantuonnissa ja levittämisessä Suomessa paljastetuissa rikoskokonaisuuksissa. Aloitteen toteutuminen ei johtaisi laittoman kaupan lakkaamiseen, vaikka se saisikin mahdollisesti uusia muotoja.

Huumeiden käyttö aineesta riippumatta liittyy olennaisesti muuhun rikollisuuteen ja yleisen järjestyksen ja turvallisuuden häiriöihin. Nimenomaan päihtyneenä tehdään enemmän rikoksia. Nuorisorikollisuus on ollut vahvassa kasvussa varsinkin väkivaltarikoksien osalta viime vuosina. Samalla nuorten huumausainerikokset ovat lisääntyneet. Vahvana ilmiönä nuorisorikollisuudessa on se, että huumausainekauppojen yhteydessä nuoret pyrkivät anastamaan rahat kaupanteon toiselta osapuolelta. Tältä osin kyse on piilorikollisuudesta, koska poliisille ei kerrota tapahtuneesta. Aloitteessa esitetyllä kannabiksen käytön sääntelyn ikärajan asettamisella ei poliisilaitoksen näkemyksen mukaan olisi merkitystä, vaan yleinen hyväksyttävyys todennäköisesti lisäisi joka tapauksessa käyttöä ja saatavuutta.

Edellä esille tuotujen seikkojen perusteella Lounais-Suomen poliisilaitoksen kanta lakialoitteeseen on kielteinen.

Poliisilaitos nimeää eduskunnan valiokunnan julkiseen kuulemiseen asiantuntijaksi ylikonstaapeli Janne Aro-Heinilän. Hän toimii ennalta estävässä yksikössä Turun valvontaryhmän ryhmänjohtajana.

Rikosylikomisario Taina Holstila

Komisario Juhani Malmberg

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu asianhallintajärjestelmässä. Poliisi 10.12.2024 klo 16:22. Allekirjoituksen oikeellisuuden voi todentaa kirjaamosta.

Liitteet	-
Jakelu	LaV@eduskunta.fi
Tiedoksi	Kirjaamo.lounais-suomi@poliisi.fi, markus.k.laine@poliisi.fi, janne.aro-heinila@poliisi.fi, juhani.malmberg@poliisi.fi